Zbierka súdnych rozhodnutí

ROSZUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 4. októbra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 – Poskytovanie informácií o potravinách spotrebiteľom – Článok 2 ods. 2 písm. n) až p) a články 7, 9 a 17 – Čestné postupy týkajúce sa názvu potravín – Názvy podľa právnych predpisov, zaužívané názvy a opisné názvy – Nahradenie prísad alebo zložiek potraviny – Článok 38 ods. 1 – Výslovne harmonizované otázky – Vnútroštátne opatrenia zakazujúce používanie názvov mäsových výrobkov na označenie výrobku obsahujúceho rastlinné bielkoviny“

Vo veci C-438/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Conseil d’État (Štátna rada, Francúzsko) z 12. júla 2023 a doručený Súdnemu dvoru 13. júla 2023, ktorý súvisí s konaním:

Protéines France,

Union végétarienne européenne (EVU),

Association végétarienne de France (AVF),

Beyond Meat Inc.

proti

Ministre de l’Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique,

za účasti:

77 Foods SAS,

Les Nouveaux Fermiers SAS,

Umiami SAS,

NxtFood SAS,

Nutrition et santé SAS,

Olga SAS,

* Jazyk konania: francúzština.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal, sudcovia F. Biltgen, N. Wahl (spravodajca), J. Passer a L. Arastey Sahún,

generálna advokátka: T. Ćapeta,

tajomník: A. Cálot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Protéines France, 77 Foods SAS, Les Nouveaux Fermiers SAS, Umiami SAS, NxtFood SAS, Nutrition et santé SAS a Olga SAS, v zastúpení: G. Hannotin, avocat,

– Union végétarienne européenne (EVU), v zastúpení: A. Aubert, avocate,

– Beyond Meat Inc., v zastúpení: C. Dupeyron, avocate, R. Oyarzabal Arigita, abogada, a B. Van Vooren, advocaat,

– grécka vláda, v zastúpení: V. Karra, E. Leftheriotou a A. Vasilopoulou, splnomocnené zástupkyne,

– francúzska vláda, v zastúpení: G. Bain a B. Fodda, splnomocnení zástupcovia,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Cherubini a P. Gentili, avvocati dello Stato,

– Európska komisia, v zastúpení: F. Clotuche-Duvieusart a B. Rous Demiri, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 5. septembra 2024,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 18), najmä článkov 7, 17 a 38, ako aj prílohy VI časti A bodu 4 tohto nariadenia.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi združeniami Protéines France, Union végtarienne européenne (EVU), Association végétarienne de France (AVF), ako aj spoločnosťou Beyond Meat Inc. na jednej strane a ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique (minister hospodárstva, financií a priemyselnej a digitálnej suverenity, Francúzsko) na druhej strane vo veci zákonnosti dekrétu č. 2022-947 z 29. júna 2022 o používaní určitých názvov na označenie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny (JORF z 30. júna 2022, text č. 3).

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 178/2002

3 Článok 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 2002, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463), nazvaný „Definícia ‚potravín'", stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia ‚potraviny' znamenajú akékoľvek látky alebo výrobky, či už spracované, čiastočne spracované alebo nespracované, ktoré sú určené na ľudskú spotrebu alebo o ktorých sa predpokladá, že sú na ňu určené.

…"

4 Článok 3 bod 1 tohto nariadenia definuje pojem „potravinové právo" takto:

„Na účely tohto nariadenia:

1) ‚potravinové právo' znamená zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, upravujúce potraviny vo všeobecnosti, a najmä potravinovú bezpečnosť, či už na úrovni spoločenstva alebo na vnútroštátnej úrovni;…"

5 Podľa článku 8 uvedeného nariadenia:

„… Potravinové právo sa zameria na ochranu záujmov spotrebiteľa a poskytne spotrebiteľovi podklady na informované rozhodnutia v súvislosti s potravinami, ktoré konzumujú. Zameria sa na predchádzanie:

a) podvodným alebo nekalým (klamlivým) postupom;

b) falšovaniu potravín a

c) akýmkoľvek iným postupom, ktoré môžu spotrebiteľa uviesť do omylu."

6 Článok 17 ods. 2 tohto nariadenia stanovuje:

„Členské štáty uvedú do účinnosti potravinové právo a budú monitorovať a overovať, či prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov plnia príslušné požiadavky potravinového práva vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie.

…

Členské štáty tiež ustanovia pravidlá o opatreniach a pokutách uplatniteľných na porušenia potravinového práva a práva týkajúceho sa krmív. Opatrenia a pokuty musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.“

Nariadenie (ES) č. 853/2004

7 Príloha I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 55; Mim. vyd. 03/045, s. 14), stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

1. Mäso

1.1. ‚mäso‘: znamená jedlé časti zvierat …

…

1.14. ‚Mechanicky separované mäso‘ alebo ‚MSM‘ znamená produkt získaný oddelením mäsa z mäsitých kostí po vykostení alebo z tiel hydiny s použitím mechanických strojových prostriedkov, ktoré má za následok stratu alebo zmenu štruktúry svalového vlákna.

1.15. ‚Mäsové prípravky‘ znamenajú čerstvé mäso vrátane mäsa, ktoré bolo posekané na kúsky a ku ktorému boli pridané potraviny, prísady alebo prídavné látky alebo, ktoré bolo podrobené procesu, ktorý nepostačuje na zmenu vnútornej štruktúry svalového vlákna mäsa a tým na eliminovanie znakov čerstvého mäsa.

…

3. Produkty rybolovu

3.1. ‚Produkty rybolovu‘ znamenajú všetky morské alebo sladkovodné živočíchy (okrem živých lastúrnikov, živých ostnatokožcov, živých plášťovcov a živých morských ulitníkov a všetkých cicavcov, plazov a žiab) voľne žijúce alebo chované na farmách vrátane všetkých jedlých foriem, častí a produktov týchto živočíchov.

…

7. Spracované výrobky

7.1. ‚Mäsové výrobky‘ znamenajú spracované produkty, ktoré sú výsledkom spracovania mäsa alebo ďalšieho spracovania takýchto produktov, takým spôsobom, že povrch rezu ukazuje, že takýto výrobok už ďalej nemá znaky čerstvého mäsa.

…“

Nariadenie č. 1169/2011

8 Odôvodnenia 1 a 3 nariadenia č. 1169/2011 stanovujú:

„(1) V článku 169 [ZFEÚ] sa ustanovuje, že [Európska] únia má prispievať k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov prostredníctvom opatrení, ktoré prijíma podľa článku 114 [ZFEÚ].

…

(3) Na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany zdravia spotrebiteľov a na zaručenie ich práva na informácie by sa malo zabezpečiť, aby spotrebitelia boli primerane informovaní o potravinách, ktoré konzumujú. Výber zo strany spotrebiteľov môžu okrem iného ovplyvňovať zdravotné, ekonomické, environmentálne, sociálne a etické hľadiská. …“

9 Podľa článku 1 ods. 1 tohto nariadenia:

„Týmto nariadením sa poskytuje základ zaistenia vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa vo vzťahu k informáciám o potravinách, pričom sa zohľadňujú rozdiely vo vnímaní spotrebiteľov a ich informačných potrieb a zároveň sa zabezpečuje hladké fungovanie vnútorného trhu.“

10 Článok 2 uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) vymedzenia pojmov ‚potraviny‘,… v článku 2… nariadenia (ES) [č. 178/2002];

…

f) vymedzenia pojmov ‚mäso‘, ‚mechanicky separované mäso‘, ‚mäsové prípravky‘, ‚produkty rybolovu‘ a ‚mäsové výrobky‘ v bodoch 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 a 7.1 prílohy I k nariadeniu [č. 853/2004];

…

2. Uplatňuje sa aj toto vymedzenie pojmov:

…

f) ‚zložka‘ je akákoľvek látka alebo výrobok vrátane aróm, prídavných látok v potravinách a potravinárskych enzýmov a akákoľvek iná súčasť zloženej zložky, ktorá sa používa pri výrobe alebo príprave potraviny a ktorá sa nachádza v konečnom výrobku dokonca aj v pozmenenom stave; za zložky sa nepovažujú rezíduá; …

…

n) ‚názov podľa právnych predpisov‘ je názov potraviny ustanovený v príslušných predpisoch Únie alebo ak takéto predpisy Únie neexistujú, je to názov ustanovený v zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach platných v členskom štáte, v ktorom sa potravina predáva konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniam spoločného stravovania;

o) ‚zaužívaný názov' je názov, ktorý používajú ako názov potraviny spotrebitelia v členskom štáte, v ktorom sa potravina predáva, bez toho, aby ho bolo treba vysvetľovať;

p) ‚opisný názov' je názov obsahujúci opis potraviny, a ak je to potrebné z hľadiska jej použitia, ktorý je spotrebiteľom dostatočne zrozumiteľný na určenie skutočnej povahy potraviny a jej odlíšenie od ostatných výrobkov, s ktorými by ju bolo možné zameniť;

q) ‚základná zložka' je zložka alebo zložky potraviny, ktorá predstavuje viac ako 50 % tejto potraviny alebo ktorú spotrebiteľ zvyčajne spája s názvom potraviny a v prípade ktorej sa vo väčšine prípadov vyžaduje kvantitatívne označenie;

…“

11 Článok 7 tohto nariadenia uvádza:

„1. Informácie o potravinách nesmú uvádzať do omylu, najmä:

a) ak ide o vlastnosti potraviny a hlavne jej charakter, identitu, vlastnosti, zloženie, množstvo, trvanlivosť, krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu, spôsob výroby alebo produkcie;…

d) poukazovaním na prítomnosť konkrétnej potraviny alebo zložky na základe vzhľadu, opisu alebo zobrazení, hoci v skutočnosti prirodzene prítomná zložka alebo bežne používaná zložka v tejto potravine sa nahradila inou zložkou.

2. Informácie o potravinách musia byť presné, jasné a ľahko zrozumiteľné pre spotrebiteľa.

…

4. Odseky 1, 2 a 3 sa vzťahujú aj na:

a) reklamu;

b) prezentáciu potravín, najmä ich tvar, vzhľad alebo obal, použité obalové materiály, spôsob, akým sú upravené, a prostredie, kde sú vystavené.“

12 Podľa článku 8 nariadenia č. 1169/2011:

„1. Za informácie o potravine je zodpovedný ten prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, pod ktorého menom alebo obchodným menom sa potravina umiestňuje na trh…

2. Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku zodpovedný za informácie o potravine zabezpečí prítomnosť a presnosť informácií o potravine v súlade s uplatniteľným potravinovým informačným právom a požiadavkami príslušných vnútroštátnych predpisov.

…“

13 Článok 9 tohto nariadenia v súlade so svojím názvom stanovuje „Zoznam povinných údajov“, medzi ktorými sa v odseku 1 písm. a) nachádza „názov potraviny“ a v tomto odseku písm. b) „zoznam zložiek“.

14 Podľa článku 17 uvedeného nariadenia:

„1. Názov potraviny je jej názov podľa právnych predpisov. Ak takýto názov neexistuje, názov potraviny je jej zaužívaný názov, alebo ak neexistuje zaužívaný názov alebo sa zaužívaný názov nepoužíva, uvádza sa opisný názov potraviny.

2. V členskom štáte, v ktorom sa výrobok umiestňuje na trh, sa povoľuje používať názov potraviny, pod ktorým sa výrobok legálne vyrába a umiestňuje na trh v členskom štáte, kde sa vyrába. Avšak v prípade, ak by uplatnenie ostatných ustanovení tohto nariadenia, najmä ustanovení článku 9, neumožňovalo spotrebiteľom v členskom štáte, kde sa výrobok umiestňuje na trh, rozpoznať skutočný charakter potraviny a odlíšiť ju od potravín, s ktorými by si ju bolo možné zameniť, názov potraviny sa doplní o ďalšie opisné informácie, ktoré sa uvádzajú v blízkosti názvu potraviny.

…

5. Osobitné ustanovenia o názve potraviny a o údajoch, ktoré ho sprevádzajú, sú ustanovené v prílohe VI.“

15 Článok 38 tohto nariadenia uvádza:

„1. Ak ide o otázky, ktoré sa týmto nariadením konkrétne harmonizujú, členské štáty nemôžu prijímať ani si zachovať vnútroštátne opatrenia, ak to nepovoľuje právo Únie. Tieto vnútroštátne opatrenia nesmú vytvárať prekážky voľnému pohybu tovaru ani diskrimináciu, pokiaľ ide o potraviny z iných členských štátov.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 39, členské štáty môžu prijímať vnútroštátne opatrenia v súvislosti s otázkami, ktoré sa v tomto nariadení konkrétne neharmonizujú, za predpokladu, že sa nimi nezakazuje voľný pohyb tovaru, ktorý je v súlade s týmto nariadením, ani sa mu nebráni a neobmedzuje sa.“

16 Príloha VI nariadenia č. 1169/2011, nazvaná „Názov potraviny a osobitné sprievodné údaje“, v bode 4 časti A s názvom „Povinné sprievodné údaje názvu potraviny“ stanovuje:

„Ak ide o potraviny, v ktorých je zložka alebo prísada, ktorých bežné použitie alebo prirodzenú prítomnosť spotrebitelia očakávajú a ktorá bola nahradená inou zložkou alebo prísadou, zložka alebo prísada, ktorá sa použila ako čiastočná alebo celková náhrada, sa jasne uvedie na označení v zozname zložiek a okrem toho aj:

a) v blízkosti názvu výrobku a

b) s použitím veľkosti písma, ktorého stredná výška predstavuje najmenej 75 % strednej výšky názvu výrobku, pričom veľkosť tohto písma nemôže byť menšia ako minimálna veľkosť písma stanovená v článku 13 ods. 2 tohto nariadenia.“

Francúzske právo

Spotrebiteľský zákonník

17 Článok L. 412-10 Spotrebiteľského zákonníka, vložený článkom 5 loi n° 2020-699, du 10 juin 2020, relative à la transparence de l'information sur les produits agricoles et alimentaires (zákon č. 2020-699 z 10. júna 2020 o transparentnosti informácií o poľnohospodárskych a potravinových výrobkoch) (JORF z 11. júna 2020, text č. 1), stanovuje:

„… Názvy používané na označovanie potravín živočíšneho pôvodu sa nesmú používať pri opise, umiestňovaní na trh alebo propagácii potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny. Dekrét stanoví podiel rastlinných bielkovín, po ktorého prekročení nie je takýto názov možný. Tento dekrét tiež definuje podrobné pravidlá uplatňovania tohto článku a sankcie v prípade nesplnenia povinnosti."

Dekrét 2022-947

18 Na základe ustanovenia uvedeného v predchádzajúcom bode francúzske orgány prijali dekrét č. 2022-947.

19 Podľa článku 1 prvého odseku tohto dekrétu sa tento dekrét uplatňuje „na potraviny vyrobené v tuzemsku, obsahujúce rastlinné bielkoviny".

20 Podľa článku 2 uvedeného dekrétu:

„Na označenie spracovaného výrobku obsahujúceho rastlinné bielkoviny sa zakazuje používať:

1° názov podľa právnych predpisov, pre ktorý pravidlá vymedzujúce zloženie potraviny nestanovujú pridanie rastlinných bielkovín;

2° názov odkazujúci na názvy druhov a skupín živočíšnych druhov, morfológiu alebo anatómiu zvierat;

3° názov používajúci osobitnú terminológiu mäsiarstva, údenárstva alebo obchodu s rybami;

4° názov potraviny živočíšneho pôvodu reprezentujúci ich využitie na komerčné účely."

21 Článok 3 tohto dekrétu stanovuje:

„Odchylne od článku 2 sa názov potraviny živočíšneho pôvodu môže používať:

1° v prípade potravín živočíšneho pôvodu obsahujúcich rastlinné bielkoviny v určitom pomere, ak takýto výskyt stanovuje právna úprava alebo je uvedený v zozname pripojenom k tomuto dekrétu;

…"

22 Podľa článku 5 dekrétu č. 2022-947:

„Výrobky legálne vyrobené alebo umiestnené na trh v inom členskom štáte Európskej únie alebo v Turecku, alebo vyrobené v inom štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom

hospodárskom priestore [z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/052, s. 3)], nepodliehajú požiadavkám tohto dekrétu.“

23 Článok 6 tohto dekrétu stanovuje:

„Zakazuje sa držať na účely predaja alebo bezodplatnej distribúcie, ponúkať na predaj, predávať alebo distribuovať bezplatne potraviny, ktoré nezodpovedajú pravidlám stanoveným v tomto dekréte.“

24 Článok 7 uvedeného dekrétu stanovuje:

„Za porušenie ustanovení článku 6 tohto dekrétu možno uložiť pokutu v správnom konaní vo výške najviac 1 500 eur pre fyzickú osobu a 7 500 eur pre právnickú osobu. …“

25 Podľa článku 8 toho istého dekrétu tento dekrét nadobudol účinnosť 1. októbra 2022.

26 Príloha k dekrétu č. 2022-947 obsahuje zoznam názvov potravín živočíšneho pôvodu, ktoré môžu obsahovať rastlinné bielkoviny, a maximálny podiel rastlinných bielkovín, ktorý môžu obsahovať potraviny, pre ktoré sa tieto názvy používajú.

Dekrét č. 2024-144

27 Článok 2 décret n° 2024-144, du 26 février 2024, relatif à l’utilisation de certaines dénominations employées pour désigner les denrées alimentaires comportant des protéines végétales (dekrét č. 2024-144 z 26. februára 2024 o používaní určitých názvov na označenie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny) (JORF z 27. februára 2024, text č. 15) stanovuje:

„… Na účely opisu, uvádzania na trh alebo propagácie spracovaného výrobku obsahujúceho rastlinné bielkoviny je zakázané používať:

1° názov podľa právnych predpisov, pre ktorý pravidlá vymedzujúce zloženie potraviny nestanovujú pridanie rastlinných bielkovín;

2° názov odkazujúci na názvy druhov a skupín živočíšnych druhov, morfológiu alebo anatómiu zvierat;

3° názov obsahujúci pojmy uvedené v zozname v prílohe I.“

28 Podľa článku 8 dekrétu č. 2024-144 tento dekrét nadobudol účinnosť 1. mája 2024.

29 Podľa článku 9 tohto dekrétu:

„Dekrét č. 2022-947… sa zrušuje.“

30 Zoznam uvedený v prílohe I k dekrétu č. 2024-144 obsahuje tieto označenia:

„– Filet [sviečkovica],

– Faux filet [nízka roštenka],

– Rumsteck [rump steak – zadné stehno],

– Entrecôte [vysoká roštenka],

– Aiguillette baronne [vrchný šál zo zadného stehna],

– Bavette d'Aloyau [steak zo spodnej roštenky],

– Onglet [chrbtová časť bránice],

– Hampe [vejárovitý sval bránice],

– Bifteck [biftek],

– Basse côte [predná vysoká roštenka],

– Paleron [pliecko],

– Flanchet [pupok],

– Steak,

– Escalope [rezeň],

– Tendron [hovädzia hruď],

– Grillade [mäso na grilovanie],

– Longe [karé],

– Travers [rebrá],

– Jambon [zadné stehno],

– Boucher/Bouchère [mäsiar/mäsiarka],

– Charcutier/Charcutière [údenár/údenárka].“

31 Príloha II tohto dekrétu obsahuje zoznam výrazov povolených na označenie potravín živočíšneho pôvodu, ktoré môžu obsahovať rastlinné bielkoviny, a maximálny podiel rastlinných bielkovín, ktoré môžu potraviny, pre ktoré sa tieto výrazy používajú, obsahovať.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

32 Protéines France, ktoré zastupuje záujmy podnikov pôsobiacich na francúzskom trhu s rastlinnými bielkovinami, podalo 18. júla 2022 na Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko), ktorý je vnútroštátnym súdom, žalobu o zrušenie dekrétu č. 2022-947.

33 Uznesením z 27. júla 2022 tento súd ako súd rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení pozastavil výkon tohto dekrétu, pokiaľ ide o opatrenia stanovené v jeho článku 2 ods. 3 a 4.

34 Uvedený súd vyhovel viacerým návrhom na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov združenia Protéines France.

35 V dňoch 30. augusta a 21. októbra 2022 podali na ten istý súd návrh na zrušenie dekrétu č. 2022-947 aj združenia EVU a AVF, ktoré propagujú vegetariánstvo, prvé z nich v Európskej únii a druhé vo Francúzsku, a spoločnosť Beyond Meat, ktorá vyrába a predáva výrobky z rastlinných bielkovín.

36 Vnútroštátny súd spojil všetky tri veci, ktorých predmetom je zrušenie tohto dekrétu.

37 Na podporu svojich žalôb žalobkyne vo veci samej okrem iného uviedli, že uvedený dekrét, ktorý zakazuje na účely označenia spracovaných výrobkov obsahujúcich rastlinné bielkoviny používať označenia ako „steak“ alebo „klobása“, a to bez doplnenia ďalších spresnení ako „rastlinný“ alebo „sójový“, alebo dokonca s ich doplnením, porušuje viaceré ustanovenia nariadenia č. 1169/2011.

38 Vnútroštátny súd sa domnieva, že žalobné dôvody, ktoré mu boli takto predložené, vyvolávajú otázky, ktoré sú rozhodujúce pre vyriešenie sporu, o ktorom má rozhodnúť, a že predstavujú závažné ťažkosti.

39 Za týchto okolností Conseil d'État (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa ustanovenia článku 7 nariadenia č. 1169/2011, ktoré vyžadujú, aby boli spotrebiteľom odovzdané informácie, ktoré ich neuvedú do omylu o identite, charaktere a vlastnostiach potravín, vykladať v tom zmysle, že harmonizujú výslovne, v zmysle a na účely uplatnenia článku 38 ods. 1 toho istého nariadenia, otázku používania názvov výrobkov živočíšneho pôvodu z odvetví mäsiarstva, údenárstva a obchodu s rybami, ktoré by mohli uviesť spotrebiteľa do omylu, pri opise, umiestňovaní na trh alebo propagácii potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny, a tak bránia tomu, aby členský štát konal v tejto otázke tým, že prijme vnútroštátne opatrenia upravujúce alebo zakazujúce používanie takýchto názvov?

2. Majú sa ustanovenia článku 17 nariadenia č. 1169/2011, ktoré stanovujú, že názvom, ktorým je potravina identifikovaná, je v prípade, ak neexistuje názov podľa právnych predpisov, jej zaužívaný názov alebo opisný názov, v spojení s ustanoveniami časti A bodu 4 prílohy VI k tomuto nariadeniu vykladať v tom zmysle, že harmonizujú výslovne, v zmysle a na účely uplatnenia článku 38 ods. 1 toho istého nariadenia, otázku obsahu a používania iných názvov, než sú názvy podľa právnych predpisov, označujúcich potraviny živočíšneho pôvodu, pri opise, umiestňovaní na trh alebo propagácii potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny, a to aj v prípade úplného nahradenia všetkých prísad živočíšneho pôvodu v zložení potraviny prísadami rastlinného pôvodu, a tak bránia tomu, aby členský štát konal v tejto otázke tým, že prijme vnútroštátne opatrenia upravujúce alebo zakazujúce používanie takýchto názvov?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú alebo na druhú otázku, bráni výslovná harmonizácia v zmysle a na účely uplatnenia článku 38 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011, ktorú uskutočňujú ustanovenia článkov 7 a 17 toho istého nariadenia v spojení s ustanoveniami [časti A bodu 4 prílohy VI k tomuto nariadeniu]:
   a) tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenie upravujúce uloženie správnych sankcií v prípade porušenia požiadaviek a zákazov vyplývajúcich z ustanovení tohto nariadenia?

b) tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenie určujúce podiel rastlinných bielkovín, do ktorého dosiahnutia zostáva povolené používať iné názvy, než sú názvy podľa právnych predpisov, označujúce potraviny živočíšneho pôvodu, pri opise, umiestňovaní na trh alebo propagácii potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny?

4. V prípade zápornej odpovede na prvú a na druhú otázku, povoľujú ustanovenia článkov 9 a 17 nariadenia č. 1169/2011 členskému štátu:
   a) prijať vnútroštátne opatrenie určujúce podiel rastlinných bielkovín, do ktorého dosiahnutia je povolené používať iné názvy, než sú názvy podľa právnych predpisov, označujúce potraviny živočíšneho pôvodu, pri opise, umiestňovaní na trh alebo propagácii potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny[;]
   b) prijať vnútroštátne opatrenie zakazujúce používanie určitých zaužívaných alebo opisných názvov, a to aj vtedy, keď sú sprevádzané dodatočnými údajmi zaručujúcimi čestné informovanie spotrebiteľa[;]
   c) prijať opatrenia uvedené v bode 4a) a 4b) iba vo vzťahu k výrobkom vyrobeným na jeho území bez toho, aby bola v tomto prípade porušená zásada proporcionality týchto opatrení?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

40 Ako zdôraznili žalobkyne vo veci samej, Protéines France a Beyond Meat, v priebehu konania pred Súdnym dvorom, francúzske orgány prijali dekrét č. 2024-144, ktorého článok 9 stanovuje zrušenie dekrétu č. 2022-947.

41 Preto bola rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 1. marca 2024 zaslaná vnútroštátnemu súdu žiadosť o informácie s cieľom získať vysvetlenie o možných dôsledkoch prijatia dekrétu č. 2024-144 na trvanie predmetu sporu vo veci samej a na riešenie prejudiciálnej otázky.

42 Dňa 15. marca 2024 tento súd predložil svoju odpoveď na túto žiadosť o informácie a 7. mája 2024 doplnenie tejto odpovede, ktoré bolo prijaté rozhodnutím predsedu druhej komory z 8. mája 2024.

43 Vnútroštátny súd sa domnieva, že napriek prijatiu dekrétu č. 2024-144 sú položené otázky naďalej rozhodujúce pre vyriešenie sporu, o ktorom rozhoduje. Konkrétne v uvedenej odpovedi tento súd na jednej strane uvádza, že výkon dekrétu č. 2022-947 bol uznesením uvedeným v bode 33 tohto rozsudku pozastavený len čiastočne. Niektoré ustanovenia tohto posledného uvedeného dekrétu sa teda účinne uplatňovali od 1. októbra 2022, t. j. dátumu nadobudnutia účinnosti dekrétu č. 2022-947, podľa článku 8 tohto dekrétu, do 30. apríla 2024, čo je dátum, ku ktorému malo dôjsť k zrušeniu uvedeného dekrétu v súlade s článkom 9 dekrétu č. 2024-144, ktorý nadobudol účinnosť 1. mája 2024 podľa článku 8 tohto dekrétu. Na druhej strane uvedený súd poukazuje na to, že viaceré žalobkyne vo veci samej vyjadrili svoj zámer napadnúť pred ním aj dekrét č. 2024-144 rovnakými žalobnými dôvodmi, ako sú tie, ktoré už boli uplatnené proti dekrétu č. 2022-947, a to z dôvodu, že niektoré ustanovenia týchto dvoch dekrétov sú totožné.

44 Okrem toho vnútroštátny súd predložil uznesenie z 10. apríla 2024, ktorým na základe žaloby viacerých francúzskych spoločností pozastavil výkon dekrétu č. 2024-144. Tento súd uvádza, že toto pozastavenie bráni zrušeniu dekrétu č. 2022-947.

45 Z informácií poskytnutých v odpovedi na žiadosť Súdneho dvora o informácie vyplýva, že napriek prijatiu dekrétu č. 2024-144 sa žaloby podané na vnútroštátny súd nestali bezpredmetnými.

46 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti treba konštatovať, že vnútroštátny súd dostatočne právne vysvetlil dôvody, pre ktoré prijatie dekrétu č. 2024-144 v priebehu konania nespôsobuje, že táto žaloba je hypotetická, a preto ju treba vyhlásiť za prípustnú.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

47 Na úvod treba pripomenúť, že z judikatúry po prvé vyplýva, že ustanovenia článku 17 a bodu 4 časti A prílohy VI k nariadeniu č. 1169/2011 dopĺňajú ustanovenia článku 7 tohto nariadenia o osobitné požiadavky na označovanie s cieľom chrániť spotrebiteľa pred klamaním spôsobeným nepresnými informáciami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. decembra 2022, LSI - Nemecko, C-595/21, EU:C:2022:949, bod 31).

48 Na druhej strane tieto ustanovenia treba vykladať so zreteľom na definície „názvu podľa právnych predpisov“, „zaužívaného názvu“ a „opisného názvu“ uvedené v článku 2 ods. 2 písm. n), článku 2 ods. 2 písm. o) a článku 2 ods. 2 písm. p) uvedeného nariadenia, ako aj na povinnosť stanovenú v článku 9 ods. 1 písm. a) toho istého nariadenia uviesť na dotknutej potravine jej názov.

49 Treba preto konštatovať, že svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či články 7 a 17, ako aj časť A bod 4 prílohy VI k nariadeniu č. 1169/2011 v spojení s článkom 2 ods. 2 písm. n), o) a p) a článkom 9 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia, sa majú vykladať v tom zmysle, že v zmysle článku 38 ods. 1 uvedeného nariadenia výslovne harmonizujú ochranu spotrebiteľov pred rizikom, že budú uvedení do omylu používaním iných názvov, ako sú názvy podľa právnych predpisov, ktoré pozostávajú z výrazov pochádzajúcich z odvetví mäsiarstva, údenárstva a obchodu s rybami, na účely opisu, uvádzania na trh alebo propagácie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny namiesto bielkovín živočíšneho pôvodu, a to i v prípade ich úplného nahradenia, a z tohto dôvodu bránia tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenia, ktoré upravujú alebo zakazujú používanie takýchto označení.

50 Podľa článku 38 ods. 1 prvej vety nariadenia č. 1169/2011 „ak ide o otázky, ktoré sa týmto nariadením konkrétne harmonizujú, členské štáty nemôžu prijímať ani si zachovať vnútroštátne opatrenia, ak to nepovoľuje právo Únie“.

51 Z judikatúry vyplýva, že v žiadnom ustanovení nariadenia č. 1169/2011 nie sú uvedené „výslovne harmonizované otázky“ týmto nariadením v zmysle jeho článku 38 ods. 1 a že identifikácia týchto záležitostí musí byť vykonaná v prísnom súlade so znením tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. októbra 2020, Groupe Lactalis, C-485/18, EU:C:2020:763, bod 25).

52 V prejednávanej veci treba určiť, či ostatné ustanovenia nariadenia č. 1169/2011 uvedené v bode 49 tohto rozsudku výslovne harmonizujú otázku, ktorú francúzske orgány chceli upraviť prijatím dekrétu č. 2022-947.

53 Podľa článku 7 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1169/2011 informácie o potravinách nesmú uvádzať spotrebiteľov do omylu a musia byť pre nich presné, jasné a ľahko zrozumiteľné.

54 V tejto súvislosti z článku 7 ods. 1 písm. a) a d) tohto nariadenia vyplýva najmä to, že zavádzajúce informácie, pred ktorými musia byť spotrebitelia chránení, sa týkajú jednak vlastností dotknutej potraviny, najmä jej charakteru a zloženia, a jednak možnosti, že im prostredníctvom vzhľadu, opisu alebo zobrazenia môže byť vsugerovaná „prítomnosť konkrétnej potraviny alebo zložky, hoci v skutočnosti prirodzene prítomná zložka alebo bežne používaná zložka v tejto potravine sa nahradila inou súčasťou alebo zložkou“.

55 Okrem toho z článku 7 ods. 4 tohto nariadenia vyplýva, že povinnosti, ktoré tento článok ukladá v súvislosti s informovaním spotrebiteľa, sa vzťahujú aj na reklamu a prezentáciu potravín.

56 Podľa článku 9 ods. 1 písm. a) toho istého nariadenia sa na potravinách musí uvádzať ich „názov“.

57 Článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011 stanovuje, že názvom potraviny je jej „názov podľa právnych predpisov“. Ak takýto názov podľa právnych predpisov neexistuje, názvom tejto potraviny je jej „zaužívaný názov“. Ak takýto zaužívaný názov neexistuje alebo sa nepoužíva, musí sa uviesť „opisný názov“.

58 Článok 2 ods. 2 písm. n) až p) tohto nariadenia poskytuje definície troch pojmov uvedených v predchádzajúcom bode. Po prvé „názov podľa právnych predpisov“ potraviny je „ustanovený v príslušných predpisoch Únie alebo ak takéto predpisy Únie neexistujú, je to názov ustanovený v zákonoch… platných v členskom štáte, v ktorom sa potravina predáva… spotrebiteľovi“. Po druhé „zaužívaný názov“ potraviny je názov, ktorý používajú ako názov potraviny spotrebitelia v členskom štáte, v ktorom sa potravina predáva, bez toho, aby ho bolo treba vysvetľovať. Po tretie „opisný názov“ potraviny je názov obsahujúci opis tejto potraviny, ktorý je spotrebiteľom dostatočne zrozumiteľný na určenie skutočnej povahy potraviny a jej odlíšenie od ostatných výrobkov, s ktorými by ju bolo možné zameniť.

59 V súlade s článkom 17 ods. 5 nariadenia č. 1169/2011 príloha VI tohto nariadenia obsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa názvu potraviny a údajov, ktoré musia byť k nej pripojené.

60 V tejto súvislosti príloha VI časť A bod 4 uvedeného nariadenia stanovuje, že v prípade potravín, v ktorých sa zložka alebo prísada, ktorú spotrebitelia očakávajú, že sa obvykle použije alebo sa prirodzene vyskytne, nahradila inou zložkou alebo prísadou, označenie obsahuje okrem zoznamu zložiek aj presné označenie zložky alebo prísady, ktoré sa používajú na čiastočné alebo celkové nahradenie, v bezprostrednej blízkosti „názvu výrobku“ v dostatočne veľkej miere v porovnaní s „názvom výrobku“.

61 Výklad ustanovení článku 7 ods. 1, 2 a 4, článku 9 ods. 1 písm. a), článku 17 ods. 1 a 5 v spojení s časťou A bodom 4 prílohy VI k nariadeniu č. 1169/2011 tak umožňuje zhrnúť tieto ustanovenia takto.

62 Po prvé potraviny musia mať názov. Po druhé tento názov musí byť názvom podľa právnych predpisov, alebo ak takýto názov neexistuje, zaužívaný názov alebo, ak takýto názov neexistuje, opisný názov. Po tretie uvedené označenie musí byť pre spotrebiteľov presné, jasné a ľahko zrozumiteľné. Po štvrté, to isté označenie nesmie zavádzať spotrebiteľov, najmä pokiaľ ide o vlastnosti dotknutej potraviny, medzi ktoré patrí jej charakter a zloženie, a pokiaľ ide o nahradenie prirodzene sa vyskytujúcich zložiek alebo prísad, ktoré sa bežne používajú, inými zložkami alebo prísadami. Po piate, takéto požiadavky sa musia dodržiavať pri uvádzaní na trh a propagácii každej potraviny.

63 Pokiaľ ide o názov podľa právnych predpisov, podľa prvej hypotézy uvedenej v článku 2 ods. 2 písm. n) nariadenia č. 1169/2011 môžu byť stanovené ustanoveniami práva Únie. Napríklad článok 2 ods. 1 písm. f) tohto nariadenia odkazuje na prílohu I nariadenia č. 853/2004, pokiaľ ide o definície pojmov „mäso“, „mechanicky separované mäso“, „mäsové prípravky“, „produkty rybolovu“ a „mäsové výrobky“.

64 Vzhľadom na to, že „mäso“ je definované v bode 1.1 tejto prílohy ako „jedlé časti zvierat“, potravina, ktorá takéto časti neobsahuje, nemôže používať označenie „mäso“, aj keby bola doplnená o spresnenia o nahradení zložiek alebo prísad.

65 Podľa druhého prípadu uvedeného v článku 2 ods. 2 písm. n) nariadenia č. 1169/2011 môžu členské štáty v prípade, že neexistuje názov podľa právnych predpisov Únie, prijať vnútroštátne ustanovenia stanovujúce takýto názov.

66 V tomto prípade na jednej strane neexistuje žiadne ustanovenie práva Únie, ktoré by nariaďovalo používanie určitých právnych názvov pre výrobky na báze rastlinných bielkovín alebo ktoré by predpisovalo právne názvy uplatniteľné na výrobky len preto, že sú definované ako výrobky živočíšneho pôvodu, bez akýchkoľvek ďalších spresnení.

67 Na druhej strane je pravda, že z uznesenia uvedeného v bode 33 tohto rozsudku vyplýva, že v rámci sporu vo veci samej francúzske orgány vylúčili hypotézu, že dekrét č. 2022-947 stanovuje názov podľa právnych predpisov.

68 Ako však uviedla generálna advokátka v bode 84 svojich návrhov, otázka, či tieto orgány prijali takéto označenie, musí byť predmetom objektívneho posúdenia.

69 Hoci toto posúdenie musí vykonať vnútroštátny súd, Súdny dvor mu môže poskytnúť výklad práva Únie, ktorý potrebuje na tento účel (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júla 2019, Baltic Media Alliance, C-622/17, EU:C:2019:566, bod 47).

70 V tejto súvislosti zo znenia článku 2 ods. 2 písm. n) nariadenia č. 1169/2011 vyplýva, že názvy podľa právnych predpisov musia byť „ustanovené“, t. j. definované v ustanoveniach práva Únie alebo práva členského štátu na účely označenia potraviny. Prijatie názvu podľa právnych predpisov teda spočíva v spojení konkrétneho výrazu s konkrétnou potravinou.

71 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy treba preskúmať argumentáciu, ktorú talianska vláda uvádza vo svojich písomných pripomienkach, podľa ktorej vzhľadom na to, že členské štáty môžu v prípade neexistencie názvu podľa právnych predpisov stanoveného ustanoveniami práva Únie prijať opatrenia s cieľom stanoviť názvy podľa právnych predpisov pre určité potraviny, musí im byť priznaná aj právomoc zakázať používanie určitých názvov pre určité potraviny. Podľa tejto vlády sa totiž zákaz používať daný názov pre určité potraviny rovná zavedeniu názvu podľa právnych predpisov pre potraviny, ktoré majú iné vlastnosti ako tie, na ktoré sa vzťahuje predmetný zákaz. Na podporu tejto argumentácie sa uvedená vláda odvoláva na rozsudok zo 14. júna 2017, TofuTown.com (C-422/16, EU:C:2017:458), v ktorom Súdny dvor vylúčil, že by sa označenia „mlieko“ a „mliečne výrobky“ mohli používať na označenie potravín nepochádzajúcich z výlučkov mliečnych žliaz.

72 Treba však uviesť, že na účely nariadenia č. 1169/2011 nemožno považovať prijatie opatrení spočívajúcich v požiadavke, že potraviny musia spĺňať určité podmienky, najmä pokiaľ ide o ich zloženie, aby mohli byť označené pojmami, ktoré sú týmito opatreniami upravené ako názvy

podľa právnych predpisov, za rovnocenné prijatiu opatrení zakazujúcich používanie určitých pojmov, ktoré nie sú právne vymedzené v týchto opatreniach, na označenie potravín s určitými vlastnosťami, najmä pokiaľ ide o ich zloženie.

73 Prvé opatrenia totiž umožňujú zabezpečiť ochranu spotrebiteľa, ktorý musí mať možnosť vychádzať zo zásady, že potravina označená špecifickými výrazmi, ktoré predstavujú daný názov podľa právnych predpisov, zodpovedá podmienkam špecificky stanoveným na jeho používanie. Naproti tomu druhé opatrenia nevyhradzujú používanie presne vymedzených pojmov spôsobom stanoveným orgánom ako názvu podľa právnych predpisov pre označenie potravín so špecifickými vlastnosťami.

74 Tento nedostatok rovnocennosti nie je spochybnený závermi uvedenými v rozsudku zo 14. júna 2017, TofuTown.com (C-422/16, EU:C:2017:458).

75 Z bodov 5, 8, 20 až 22, 25 a 28 až 30 tohto rozsudku totiž vyplýva, že ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671), ktoré mal Súdny dvor vykladať vo veci, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, presne vymedzujú požiadavky, ktoré musia potraviny spĺňať, aby sa mohlo používať označenie „mlieko“ a označenie „mliečne výrobky“.

76 Podľa týchto ustanovení je na jednej strane pojem „mlieko“ výhradne bežný výlučok mliečnych žliaz. Na druhej strane „mliečne výrobky“ sú tie, ktoré pochádzajú výlučne z mlieka, a iba tieto výrobky môžu používať názvy uvedené v zozname pripojenom k nariadeniu č. 1308/2013, ako aj názvy v zmysle článku 17 nariadenia č. 1169/2011, ktoré sa v prípade uvedených výrobkov skutočne používajú.

77 Práve vzhľadom na takýto osobitný právny rámec Súdny dvor vo výroku rozsudku zo 14. júna 2017, TofuTown.com (C-422/16, EU:C:2017:458), v podstate rozhodol, že uvedené ustanovenia bránia tomu, aby sa označenie „mlieko“ a názvy vyhradené výlučne pre „mliečne výrobky“ používali na označenie čisto rastlinného výrobku pri uvádzaní na trh alebo v reklame, a to aj vtedy, ak sú tieto označenia doplnené vysvetľujúcimi alebo opisnými výrazmi označujúcimi rastlinný pôvod predmetného výrobku, pokiaľ právo Únie nestanovuje výnimku.

78 Treba však konštatovať, že právo Únie nestanovuje pravidlo, ktoré by vyhradzovalo pre určité potraviny, ktoré sú osobitne definované ako potraviny živočíšneho pôvodu, používanie názvov podľa právnych predpisov obsahujúcich pojmy pochádzajúce z odvetví mäsiarstva, údenárstva a obchodu s rybami, ktoré sú uvedené v dekréte č. 2022-947, alebo pojmy vymenované v prílohe I dekrétu č. 2024-144. Okrem toho zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by takéto pravidlá existovali vo francúzskom práve.

79 Z toho vyplýva, že závery vyplývajúce z rozsudku zo 14. júna 2017, TofuTown.com (C-422/16, EU:C:2017:458), nemožno použiť na účely preskúmania prvej a druhej otázky.

80 Preto s výhradou overenia, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu v súlade s bodmi 67 až 69 tohto rozsudku, treba konštatovať, že dekrét č. 2022-947 neobsahuje „názov podľa právnych predpisov“ v zmysle nariadenia č. 1169/2011, ale týka sa otázky, aké sú „zaužívané názvy“ alebo

„opisné názvy“, ktoré nemožno použiť na označenie potravín na báze rastlinných bielkovín. Treba tiež určiť, či sú tieto pojmy výslovne harmonizované týmto nariadením v zmysle článku 38 ods. 1 uvedeného nariadenia.

81 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 2 ods. 2 písm. o) a p) nariadenia č. 1169/2011 nestanovuje, že by členské štáty mohli prijať opatrenia, ktoré by upravovali zaužívané názvy alebo opisné názvy určitej potraviny, na rozdiel od toho, čo v prípade názvov podľa právnych predpisov stanovuje článok 2 ods. 2 písm. n) tohto nariadenia.

82 Tento rozdiel sa vysvetľuje skutočnosťou, že vzhľadom na definície, ktoré normotvorca Únie použil pre tieto zaužívané a opisné názvy, ich rozsah nemôžu vnútroštátne orgány vymedziť všeobecným a abstraktným spôsobom. Ako totiž v podstate tvrdia Protéines France a EVU, na jednej strane názov možno považovať za zaužívaný názov potraviny len vtedy, ak bežný jazyk, používanie, zvyk, tradícia a obyčaj umožňujú domnievať sa, že spotrebitelia uznávajú tento názov ako špecificky označujúci výrobok, s ktorým je spojený. Na druhej strane na to, aby názov mohol byť kvalifikovaný ako „zaužívaný názov“, musí názov umožňovať pochopiť pri jeho prečítaní, aké sú hlavné vlastnosti takto označenej potraviny.

83 Preto ak členský štát neprijal názov podľa právnych predpisov, z článku 38 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011 vyplýva, že tento členský štát nemôže všeobecným a abstraktným zákazom brániť výrobcom potravín na báze rastlinných bielkovín splniť si povinnosť, ktorá im spočíva v tom, aby uviedli názov týchto potravín používaním zaužívaných názvov alebo opisných názvov.

84 Pokiaľ ide o otázku, či členský štát môže prijať všeobecné a abstraktné opatrenia, aby zabránil riziku, že používanie určitých zaužívaných alebo opisných názvov uvedie spotrebiteľov do omylu z dôvodu, že spotrebitelia nie sú správne informovaní o tom, že v potravinách označených týmito názvami boli živočíšne bielkoviny nahradené rastlinnými bielkovinami, treba pripomenúť, že ako vyplýva z bodov 54 a 60 tohto rozsudku, článok 7 ods. 1 písm. d) a časť A bod 4 prílohy VI nariadenia č. 1169/2011 sa konkrétne týkajú nahradenia zložiek alebo prísad potravín. Táto otázka je preto tiež výslovne harmonizovaná týmto nariadením v zmysle jeho článku 38 ods. 1.

85 Vlády, ktoré predložili písomné pripomienky, ako aj Európska komisia však v podstate tvrdia, že tieto ustanovenia sa netýkajú situácie, ktorá by bola relevantná v prejednávanej veci, v ktorej by sa zloženie dotknutej potraviny úplne zmenilo.

86 V súlade s ustálenou judikatúrou je na účely výkladu ustanovenia práva Únie potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou [rozsudok z 12. mája 2021, Bundesrepublik Deutschland (Červený obežník Interpolu), C-505/19, EU:C:2021:376, bod 77 a citovaná judikatúra].

87 Z hľadiska doslovného výkladu treba uviesť, že znenie článku 7 ods. 1 písm. d) a prílohy VI časti A bodu 4 nariadenia č. 1169/2011 odkazujú na nahradenie zložky alebo prísady inou zložkou alebo prísadou. Skutočnosť, že tieto ustanovenia odkazujú na zložky alebo prísady, nestačí na to, aby sa považovali za neuplatniteľné, ak je nahradená zložka alebo prísada jedinou zložkou alebo prísadou potraviny.

88 Z kontextuálneho hľadiska treba pripomenúť, že toto nariadenie obsahuje vo svojom článku 2 ods. 2 písm. f) definíciu pojmu „zložka“, ktorý označuje „akúkoľvek látku alebo výrobok vrátane aróm, prídavných látok v potravinách a potravinárskych enzýmov a akúkoľvek iná súčasť zloženej zložky, ktorá sa používa pri výrobe alebo príprave potraviny a ktorá sa nachádza v konečnom

výrobku dokonca aj v pozmenenom stave“. Článok 2 ods. 2 písm. q) uvedeného nariadenia stanovuje, že pod pojmom „základná zložka“ sa rozumie „zložka alebo zložky potraviny, ktorá predstavuje viac ako 50 % tejto potraviny alebo ktorú spotrebiteľ zvyčajne spája s názvom potraviny a v prípade ktorej sa vo väčšine prípadov vyžaduje kvantitatívne označenie“.

89 Článok 7 ods. 1 písm. d) a príloha VI časť A bod 4 toho istého nariadenia používajú pojem „zložka“ bez vylúčenia „základných zložiek“. Podľa článku 7 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1169/2011 informácie o potravinách nesmú uvádzať spotrebiteľov do omylu a musia byť presné, jasné a ľahko zrozumiteľné pre spotrebiteľov.

90 Z teleologického hľadiska z článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011 v spojení s jeho odôvodneniami 1 a 3 vyplýva, že cieľom tohto nariadenia je dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, pokiaľ ide o informácie o potravinách, pri rešpektovaní rozdielov vo vnímaní týchto spotrebiteľov a ich informačných potrieb pri súčasnom zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu prijatím základných ustanovení.

91 Táto vysoká úroveň ochrany však môže byť ohrozená, ak sa ustanovenia týkajúce sa nahradenia zložky alebo prísady v potravine inou zložkou alebo prísadou neuplatnia, ak sa toto nahradenie týka zložky alebo prísady, ktoré sú v potravine osobitne dôležité, či dokonca sú ich jedinou zložkou alebo prísadou. Paradoxne by totiž výsledkom nebolo to, že by predaj a propagácia tejto potraviny boli právom Únie zakázané, ale že ochrana spotrebiteľov v takýchto prípadoch by nebola harmonizovaná, a teda by nebola zaistená, hoci by bola zaistená v prípade, ak by sa nahradenie týkalo menej významnej zložky alebo prísady.

92 Preto treba konštatovať, že článok 7 ods. 1 písm. d) a príloha VI časť A bod 4 nariadenia č. 1169/2011 sa vzťahujú aj na otázku informácií, ktoré sa musia poskytnúť spotrebiteľom, ak sa zloženie dotknutej potraviny úplne zmení.

93 Okrem toho z judikatúry týkajúcej sa týchto ustanovení vyplýva, že uvedenie informácie o nahradení zložky alebo prísady v bezprostrednej blízkosti názvu potraviny postačuje na ochranu spotrebiteľa pred rizikom uvedenia do omylu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. decembra 2022, LSI – Nemecko, C-595/21, EU:C:2022:949, body 32 a 34).

94 Preto, ako v podstate uvádza Beyond Meat, uvedené ustanovenia zavádzajú vyvrátiteľnú domnienku, podľa ktorej informácie poskytnuté spôsobom stanoveným týmito ustanoveniami dostatočne chránia spotrebiteľov, a to aj v prípade úplného nahradenia jedinej zložky alebo prísady, ktorú spotrebitelia môžu očakávať, že sa bude nachádzať v potravine označenej zaužívaným názvom alebo opisným názvom obsahujúcim určité pojmy.

95 Nič to však nemení na tom, že ak sa vnútroštátny orgán domnieva, že konkrétne spôsoby predaja alebo propagácie potraviny uvádzajú spotrebiteľa do omylu, bude môcť stíhať dotknutého prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorý je podľa článku 8 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1169/2011 zodpovedný za informácie uvedené na tejto potravine a musí dbať na prítomnosť a presnosť týchto informácií a preukázať, že vyššie uvedená domnienka bola vyvrátená.

96 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že články 7 a 17, ako aj časť A bod 4 prílohy VI k nariadeniu č. 1169/2011 v spojení s článkom 2 ods. 2 písm. o) a p) a článkom 9 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia sa majú vykladať v tom zmysle, že výslovne harmonizujú v zmysle článku 38 ods. 1 tohto nariadenia ochranu spotrebiteľov pred rizikom uvedenia do omylu používaním iných označení, ako sú názvy podľa právnych predpisov, ktoré

pozostávajú z výrazov z odvetví mäsiarstva, údenárstva a obchodu s rybami, na účely opisu, uvádzania na trh alebo propagácie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny namiesto bielkovín živočíšneho pôvodu, a to aj v prípade ich úplného nahradenia, a z tohto dôvodu bránia tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenia, ktoré upravujú alebo zakazujú používanie takýchto názvov.

O tretej otázke

97 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má v prípade kladnej odpovede na prvú alebo druhú otázku článok 38 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011 vykladať v tom zmysle, že výslovná harmonizácia ustanovení, ktoré sú predmetom týchto otázok, bráni tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenie, ktoré na jednej strane stanovuje uloženie správnych sankcií v prípade nesplnenia požiadaviek a zákazov vyplývajúcich z ustanovení tohto nariadenia, a na druhej strane určuje úrovne rastlinných bielkovín, v rámci ktorých je povolené používanie iných názvov, ako sú názvy podľa právnych predpisov, ktoré pozostávajú z výrazov pochádzajúcich z odvetvia mäsiarstva a údenárstva na účely opisu, uvádzania na trh alebo propagácie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny.

98 Pokiaľ ide o prvú časť tretej otázky týkajúcu sa zákazov a sankcií vyplývajúcich z článkov 6 a 7 dekrétu č. 2022-947, treba pripomenúť, že podľa článku 17 ods. 2 tretieho pododseku nariadenia č. 178/2002 členské štáty stanovia pravidlá týkajúce sa opatrení a sankcií uplatniteľných v prípade porušenia potravinového práva, ktoré musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

99 Podľa článku 3 bodu 1 tohto nariadenia sa pod pojmom „potravinové právo“ rozumejú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, upravujúce potraviny vo všeobecnosti, a najmä potravinovú bezpečnosť, či už na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni. Na druhej strane sa potravinové právo vzťahuje na všetky stupne výroby, spracovania a distribúcie potravín.

100 Z článku 8 uvedeného nariadenia vyplýva, že potravinové právo má za cieľ chrániť záujmy spotrebiteľov a predchádzať najmä podvodným alebo nekalým (klamlivým) postupom a akýmkoľvek iným postupom, ktoré by mohli spotrebiteľa uviesť do omylu.

101 Tieto prvky týkajúce sa nariadenia č. 178/2002 sú relevantné aj v súvislosti s nariadením č. 1169/2011.

102 V súlade s článkom 2 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 je totiž na účely tohto nariadenia definícia pojmu „potravinové právo“ stanovená v článku 3 bode 1 nariadenia č. 178/2002. Odôvodnenie 4 nariadenia č. 1169/2011 pripomína, že podľa nariadenia č. 178/2002 je jednou zo všeobecných zásad potravinového práva poskytnúť spotrebiteľom základ na rozhodovanie o výbere potravín, ktoré konzumujú, na základe informácií a zabrániť akýmkoľvek postupom, ktoré by mohli spotrebiteľa uviesť do omylu.

103 Keďže potravinové právo zahŕňa nariadenie č. 1169/2011 a keďže toto nariadenie za určitých podmienok umožňuje prijatie vnútroštátnych opatrení, členské štáty sú povinné stanoviť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie uplatniteľné na porušenia uvedeného nariadenia alebo týchto opatrení.

104 Preto výslovná harmonizácia ustanovení uvedených v prvej a druhej otázke nebráni tomu, aby členský štát stanovil správne sankcie v prípade nesplnenia povinností a zákazov vyplývajúcich z týchto ustanovení alebo z vnútroštátnych opatrení, ktoré sú v súlade s uvedenými ustanoveniami.

105 Pokiaľ ide o druhú časť tretej otázky, treba uviesť, že stanovenie maximálnych prípustných hodnôt povolených rastlinných bielkovín, na to, aby potraviny mohli byť označené určitými zaužívanými alebo opisnými názvami, ako vyplýva z článku 3 ods. 1 dekrétu č. 2022-947, zodpovedá úprave používania týchto názvov bez toho, aby bolo potrebné prijať názov podľa právnych predpisov. Vzhľadom na to, že ustanovenia, ktoré sú predmetom prvej a druhej otázky, výslovne harmonizujú používanie uvedených názvov, členský štát nemôže v tejto súvislosti prijať opatrenie bez ohrozenia jednotnosti práva Únie.

106 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 38 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že výslovná harmonizácia konštatovaná v odpovedi na prvú a druhú otázku nebráni tomu, aby členský štát stanovil správne sankcie za nedodržanie požiadaviek a zákazov vyplývajúcich z ustanovení tohto nariadenia, alebo aby prijal vnútroštátne opatrenia v súlade s týmto nariadením. Naopak táto výslovná harmonizácia bráni tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenie, ktorým sa určia podiely rastlinných bielkovín, v rámci ktorých by bolo naďalej povolené používať na účely opisu, uvádzania na trh alebo propagácie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny iné názvy ako názvy podľa právnych predpisov pochádzajúce z výrazov z odvetví mäsiarstva a údenárstva.

O štvrtej otázke

107 Keďže vnútroštátny súd spresňuje, že štvrtá otázka sa kladie len v prípade zápornej odpovede na prvú a druhú otázku, nie je potrebné odpovedať na štvrtú otázku.

O trovách

108 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto

1. **Články 7 a 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 a bod 4 časti A prílohy VI k nariadeniu č. 1169/2011 v zmysle jeho článku 2 ods. 2 písm. o) a p) a článku 9 ods. 1 písm. a),**

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

výslovne harmonizujú v zmysle článku 38 ods. 1 uvedeného nariadenia ochranu spotrebiteľov pred rizikom uvedenia do omylu používaním iných označení, ako sú názvy podľa právnych predpisov, ktoré pozostávajú z výrazov z odvetví mäsiarstva, údenárstva a obchodu s rybami, na účely opisu, uvádzania na trh alebo propagácie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny namiesto bielkovín živočíšneho pôvodu, a to aj v prípade ich úplného nahradenia, a z tohto dôvodu bránia tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenia, ktoré upravujú alebo zakazujú používanie takýchto názvov.

2. Článok 38 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011

sa má vykladať v tom zmysle, že:

výslovná harmonizácia uvedená v bode 1 výroku nebráni tomu, aby členský štát stanovil správne sankcie za nedodržanie požiadaviek a zákazov vyplývajúcich z ustanovení tohto nariadenia, alebo aby prijal vnútroštátne opatrenia v súlade s týmto nariadením. Naopak táto výslovná harmonizácia bráni tomu, aby členský štát prijal vnútroštátne opatrenie, ktorým sa určia podiely rastlinných bielkovín, v rámci ktorých by bolo naďalej povolené používať na účely opisu, uvádzania na trh alebo propagácie potravín obsahujúcich rastlinné bielkoviny iné názvy ako názvy podľa právnych predpisov pozostávajúce z výrazov z odvetví mäsiarstva a údenárstva.

Podpisy